

SLOUČENÍ RODINY

Zaručení, že lidé bez státní příslušnosti mohou být sloučeni se svými rodinnými příslušníky

[V čem je problém?](#)

[Co mohu pro uprchlíky udělat coby sociální pracovník v první linii?](#)

[Co se musí změnit na politické úrovni?](#)

[Další základní informace k problematice a doplňující zdroje](#)

V ČEM JE PROBLÉM?

Překážky pro sloučení osob bez státní příslušnosti s rodinnými příslušníky porušují právo na rodinný život a občas rodinní příslušníci zůstávají v nebezpečných situacích a jsou ohroženi dalším porušováním lidských práv. Například:

- U osob bez státní příslušnosti, které nemají **písemný doklad o rodinných vztazích** z důvodu zamítnutí přístupu k zápisu manželství do matriky nebo k zápisu narození dítěte, existuje mnohem větší pravděpodobnost nutnosti podstoupení testů DNA, na které nemusí mít finanční prostředky nebo kvůli níž musí podnikat dalekou a/nebo nebezpečnou cestu.
- Kvůli chybějícím dokladům existuje u **rodinných příslušníků bez státní příslušnosti zvýšené riziko, že nebudou moci legálně překročit hranice**, aby se dostavili k pohovoru na ambasádu. V některých případech mohou být nuceni vydat se na nebezpečné cesty a překročit hranice bez povolení.
- **U osob bez státní příslušnosti hrozí kvůli absenci dokumentů a dalším komplikacím zvýšené riziko velkého zpoždění** u sloučení rodiny, což v některých případech může mít za následek to, že se členové rodiny v zoufalosti vydají za svou rodinou neobvyklými a nebezpečnými cestami.

CO MOHU PRO UPRCHLÍKY UDĚLAT CUBY SOCIÁLNÍ PRACOVNÍK V PRVNÍ LINII?

Čtyři „P“: Poznat, poznamenat, poradit, prostudovat!

1. **Poznejte absenci státní příslušnosti a s tím spojené problémy se sloučením rodiny**

Nepředpokládejte, že má každý nějakou národnost nebo že každá osoba bez státní příslušnosti ví, že nemá státní příslušnost, nebo že absence státní příslušnosti žadatele nebo jeho rodiny byla identifikována během **předběžného prověření** uprchlíků nebo během **řízení na určení jejich statusu**. Zvažte překážky, kterým osoba bez státní příslušnosti může čelit během sloučení rodiny, např. chybějící doklady k prokázání rodinných vztahů z důvodů absence státní příslušnosti, a hledejte způsoby, jak je překonat.

2. **Poznamenejte absenci státní příslušnosti nebo známky absence státní příslušnosti**

Jestliže zjistíte, že je osoba bez státní příslušnosti nebo existují náznaky, že je bez státní příslušnosti, uveďte tuto důležitou informaci do veškerých dokumentů souvisejících s danou osobou. Pokud ve formuláři nejsou kolony, kam by bylo možné absenci státní

příslušnosti nebo náznaky absence státní příslušnosti náležitě zaznamenat, přidejte někde do formuláře poznámku, aby byla tato skutečnost evidována. Osobu o tom informujete a řekněte jí, že to pro ni může být v budoucnosti důležité. Také si ve své složce uschovejte kopie všech relevantních dokumentů. Také pomůže, když požádáte svoji organizaci, aby do všech příslušných formulářů přidala možnost náležitě zaznamenat absenci státní příslušnosti nebo její riziko.

3. Porad'te, kde lze najít odborné rady, podporu a informace

Vytipujte si organizace, které se v zemi, kde pracujete, specializují na osoby bez státní příslušnosti a národnosti, a zjistěte, jestli by dokázaly pomoci. Pomoci by mohli i někteří [naši členové](#). Stáhněte si a používejte [příručku/plakát](#) pro pracovníky, kteří pomáhají uprchlíkům, a [stručnou příručku](#) pro uprchlíky a žadatele o azyl.

4. Prostudujte si informace o absenci státní příslušnosti a o celistvosti a sloučení rodiny Další informace naleznete níže, více na našich internetových stránkách (odkazy níže).

Zjistěte více o absenci státní příslušnosti a sloučení rodiny zde:

- ➔ [From Syria to Europe](#) (Ze Sýrie do Evropy) (část 4)
- ➔ [Double jeopardy – Syria's Stateless Palestinians \(Dvojí ohrožení – syrští Palestinci bez státní příslušnosti\)](#)
- ➔ [UNHCR's Self-Study Module on Statelessness](#) (Modul o absenci státní příslušnosti pro samostudium vydaný Vysokým komisařem OSN pro uprchlíky, str. 95)

CO SE MUSÍ ZMĚNIT NA POLITICKÉ ÚROVNI?

- ➔ Státy by měly garantovat spravedlivý přístup k právu na rodinný život tím, že zaručí **zákony a politiku umožňující spravedlivý přístup** ke sloučení rodiny pro osoby bez státní příslušnosti a jejich rodinné příslušníky.
- ➔ Státy by měly zajistit, že procesy ke **sloučení rodiny přihlíží ke konkrétním okolnostem uprchlíků bez státní příslušnosti a jejich rodinných příslušníků**, a nabízí jim flexibilitu a v případě potřeby pomoc.
- ➔ Státy a organizace zabývající se slučováním rodin by měly zvyšovat povědomí prostřednictvím **školení o dokumentech a důkazních obtížích** pro osoby bez státní příslušnosti za různých okolností.
- ➔ **Státy by neměly vyžadovat, aby se rodinní příslušníci vydávali na finančně nedostupné nebo riskantní cesty** s cílem usnadnit sloučení rodiny a měly by jim nabídnout přijatelné alternativy.

VÍCE INFORMACÍ NA TOTO TÉMA A DALŠÍ ZDROJE

Některé státy postrádají právní předpisy ke sloučení osob bez státní příslušnosti s jejich rodinnými příslušníky. V některých státech existují mezery v právních předpisech zabývajících se sloučením osob bez státní příslušnosti, kterým nebylo přiznáno postavení uprchlíka, ale spíše ochrana / povolení k pobytu v rámci řízení o určení statusu osoby bez státní příslušnosti nebo v rámci jiného postupu. Některé státy mají v zákonech zakotvena ustanovení pro sloučení rodiny osob bez státní příslušnosti, ale nejsou vytvořeny odpovídající žádosti nebo postupy. Tento nedostatek, byť neúmyslný, může vytvářet bariéru pro sloučení rodiny osob bez státní příslušnosti. Některé státy mají v zákonech zakotveno ustanovení pro sloučení pouze určitých rodinných příslušníků (obvykle to jsou

vyživované děti nebo manželé/manželky či partneři/partnerky). Stejně jako u uprchlíků by v širším měřítku měly státy zvážit sloučení i s dalšími rodinnými příslušníky a respektovat práva na rodinu a soukromý život dotčených osob podle článku 8 Evropské úmluvy o lidských právech (a dalších souvisejících právních norem).

Nepružná řízení a časové rámce pro sloučení rodiny mohou znamenat zmeškání termínů a nutnost opakovaného zahájení řízení. To je neefektivní pro všechny strany a stresující a/nebo nebezpečné pro osoby bez státní příslušnosti. Rodinní příslušníci bez státní příslušnosti, kteří nemají doklady totožnosti nebo cestovní doklady, mohou být nuceni nepravidelně překračovat hranice, aby se dostavili na ambasádu na jednání umožňující sloučení rodiny. Nejistota, nedostatečná infrastruktura a jiné komplikace mohou způsobit zpoždění nebo neschopnost dostavit se.

Další informace

[European Network on Statelessness](#)

[Stateless Journeys](#) (Evropská síť pro osoby bez státní příslušnosti – Cesty bez státní příslušnosti)

[Statelessness Index](#) (Index absence státní příslušnosti)

[UNHCR's Ending Statelessness](#) (web UNHCR týkající se konce absence státní příslušnosti)

[UNHCR's Self-Study Module on Statelessness](#) (Modul pro samostudium ohledně absence státní příslušnosti agentury UNHCR)

[Institute on Statelessness and Inclusion](#) (Institut absence státní příslušnosti a inkluze)
[Statefree](#) (Bez státu)

Zúčastněte se kurzu, který pořádá [Institute on Statelessness and Inclusion](#) (Institut absence státní příslušnosti a inkluze) nebo [Melbournská univerzita](#).

Evropské organizace mohou ohledně vzdělávacích možností [kontaktovat alianci ENS](#).

Také se můžete [přihlásit k odběru našeho e-mailového zpravodaje](#), [sledovat nás na sociálních sítích](#) a podpořit [kampaň Stateless Journeys](#).

„PO VŠECH TĚCH MĚSÍCÍCH ČEKÁNÍ SE VELMI OBÁVÁME, ŽE NAŠI PŘÍBUZNÍ STÁLE NEDOSTANOU POVOLENÍ OPUSTIT SÝRII A ŽE OPĚT ZAMEŠKAJÍ DALŠÍ SCHŮZKY NA [NIZOZEMSKÉM] VELVYSLANECTVÍ... NEPŘEJEME SI NIC JINÉHO, NEŽ PŘIVÉZT SEM NAŠI MATKU A SOUROZENCE, ALE KOMPLIKACÍ JE HODNĚ, PROTOŽE JSME BEZ STÁTNÍ PŘÍSLUŠNOSTI...“

~SYRSKÁ ŽENA BEZ STÁTNÍ PŘÍSLUŠNOSTI. ROZHOVOR POSKYTNUTÝ V NIZOZEMSKU